

населення обмежуються товарами нижчої споживчої цінності (в обсязі фізіологічного виживання);

- підвищенням податкового тиску на більшість соціальних груп населення і відповідно зменшенням його споживчих видатків;

- зменшенням частки видатків держбюджету на охорону здоров'я, освіту та ін. і відповідним зростанням видатків фізичних осіб на ці послуги [2].

Суттєві зміни у споживчому попиті відбуваються внаслідок непрофесійної валютної політики. Падіння курсу гривні більше, ніж в два рази призвело до відповідного зростання цін на імпортні товари. Тому зростає попит(а, відтак, і ціни) на товари – субститути (замінники). Різко скоротяться споживчі видатки у населення, яке одержало кредит у іноземній валюті.

Без кардинальної зміни економічної політики, проведення обґрунтованих та радикальних реформ, які сприятимуть розвитку малого та середнього бізнесу, залученню іноземних кредиторів та інвесторів обсяги споживчого попиту, зокрема на нормальні товари та послуги будуть й надалі скорочуватись.

1. *Державний комітет статистики / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua. 2. Статистичний щорічник України за 2013 р. – К.: ТОВ «АвгустТрейд», 2014. – С. 266-267.*

ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Козяк В.Д.

Національний університет “Львівська політехніка”

«Люди, які ніколи не вивчали економічну теорію, подібні до глухих, які намагаються оцінити звучання оркестру»

П. Семюельсон, лауреат Нобелівської премії з економіки (1970 р.)

Вагоме падіння обсягів національного виробництва протягом останніх трьох років, ріст безробіття та цін – характерні ознаки глибокої

економічної кризи, які охопила всі сфери життєдіяльності країни. ВВП в розрахунку на життя тут в декілька раз є нижчим, ніж в сусідніх постсоціалістичних країнах з нижчим ресурсним потенціалом. В країні сформована пародія на сучасну ринкову економіку, фактично – планово-олігархічна система. Це – результат непрофесійних та непослідовних реформ, здійснюваних в країні протягом всього періоду її незалежності. Недостатній рівень економічних знань у депутатів та урядовців, відсутність у них політичної волі ставлять під сумнів вихід України на європейський рівень розвитку протягом найближчих двадцяти років. Тому важливим є залучення до управління країною спеціалістів, які володіють достатніми економічними знаннями.

В умовах парламентсько-президентської республіки економічну політику формує парламент, її реалізує затверджений ним склад уряду. Для оптимального вибору складу парламенту економічні знання необхідні також виборцям, які зможуть співставляти програмні положення політичних партій та окремих кандидатів у депутати. Тому від виборців залежить формування моделі економічної системи в Україні.

Набуті населенням знання з економічної теорії дають можливість використовувати наявні у нього обмежені ресурси з найбільшою корисністю, зокрема – оптимізувати структуру споживання, визначити необхідний обсяг заощаджень та їх розміщення. Саме відсутність економічних знань спричинилась до одержання частиною населення кредитів у зарубіжній валюті і понесених при цьому втратах. Економічна теорія обґрунтовує зміни, які відбуваються в сфері зайнятості, оплати праці, ціноутворення та своєчасно враховувати їх у процесі життєдіяльності населення.

Економічні знання – передумова успішного підприємництва. Вибір перспективної сфери діяльності, форми підприємства, шляхів залучення капіталу, оптимізації виробництва, досягнення високого рівня рентабельності можливі за умови належних знань з мікроекономіки. Вивчення макроекономіки дає можливість зрозуміти економічну ситуацію в країні, передбачити її зміни під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників і прийняти оптимальне рішення щодо майбутньої діяльності фірми (її розвитку, призупинення роботи або закриття). Глибокі економічні знання необхідні в умовах економічної кризи, коли відбуваються суттєві зміни на ринках ресурсів, споживчих товарів та валюти.

Економічна теорія як навчальна дисципліна є основою для вивчення інших економічних дисциплін. Важливим є вивчення економічної теорії студентами технічних спеціальностей, які будуть працювати у

перспективних в майбутньому малих і середніх підприємствах та забезпечувати їх конкурентоспроможність.

Вивчення економічної теорії населенням країни сприятиме формуванню громадських організацій відповідно до їх економічних інтересів та здійсненню їх впливу на діяльність владних структур.

ОБГРУНТУВАННЯ СИСТЕМ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ ДЛЯ МІСТ З РІЗНИМИ ПРОСТОРОВИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ

Лисяк Н.М.

Національний університет “Львівська політехніка”

Громадський транспорт є одним із найважливіших елементів транспортної інфраструктури міста, забезпечує перевезення пасажирів у межах населеного пункту відповідно до визначених маршрутів. З позицій екологічного впливу на природне довкілля й енергозатрат він найефективніший, тому в умовах енергетичної кризи та обмеженості певних енергоресурсів, складності екологічної ситуації в містах повинна проводитись протекціоністська політика стосовно його розвитку. Гостро постає потреба обґрунтування ефективних систем громадського транспорту для міст, що мають різні просторові характеристики.

Узгодження просторових характеристик міст із показниками систем громадського транспорту сприяє підвищенню ефективності систем громадського транспорту та функціонуванню міста загалом. Для цього передусім встановимо зв'язки між характеристиками простору міст і показниками, що характеризують системи громадського транспорту, а також спробуємо усунути причини неузгодженостей між ними.

Згідно з Державними будівельними нормами [3] до основних видів громадського транспорту відносять: автомобіль, автобус, тролейбус, швидкісні види транспорту (експрес автобус, швидкісний трамвай, метрополітен). Структура транспортної мережі й громадського транспорту міст повинна проектуватися з дотриманням з врахуванням таких критеріїв: витрат часу на переміщення від місць проживання до місць прикладання праці; пропускної здатності мережі вулиць, доріг і транспортних перехресть, кількості місць зберігання автомобілів; мережі вулиць і доріг; споруд і підприємств для зберігання та обслуговування транспортних засобів; безпеки перевезень пасажирів. Виділяються показники, що характеризують систему громадського